

ỨNG DỤNG MỘT SỐ PHẦN MỀM TRONG DẠY HỌC MÔN GIÁO DỤC HỌC CHO SINH VIÊN NGÀNH GIÁO DỤC MẦM NON TRƯỜNG ĐẠI HỌC HỒNG ĐỨC

NGUYỄN THỊ HÀ LAN*

Cùng với việc đổi mới phương pháp dạy học môn Giáo dục học (GDH) trong trường sư phạm, vấn đề nghiên cứu ứng dụng của một số phần mềm trong dạy học môn GDH cho sinh viên (SV) ngành Giáo dục mầm non (GDMN) sẽ tạo nên môi trường học tập hiện đại, các tư liệu học tập sinh động, thực tiễn; từ đó nâng cao hứng thú, tính tích cực học tập và hiệu quả dạy học môn GDH trong trường sư phạm hiện nay.

Từ khóa: phần mềm, giáo dục học, giáo dục mầm non, sinh viên, dạy học.

ABSTRACT

The application of some softwares in teaching the subject Education for students of Preschool Education in Hong Duc University

Along with the innovation of teaching the subject Education in pedagogical schools, studying the application of some softwares in teaching the subject Education to students of preschool education will create a modern learning environment, with authentic and practical materials so as to enhance students' excitement and activeness as well as the effectiveness of teaching the subject Education in pedagogical schools nowadays.

Keywords: software, education, pre-school education, students, teaching.

1. Đặt vấn đề

Sự phát triển mạnh mẽ của khoa học công nghệ, trong đó có công nghệ thông tin và truyền thông đã có nhiều ảnh hưởng quan trọng đến lĩnh vực giáo dục nói chung, và đến hoạt động dạy học nói riêng. Việc vận dụng tính năng của các phần mềm trong dạy học môn GDH cho SV ngành GDMN trường đại học Hồng Đức được xem là một trong những giải pháp góp phần phát huy tính tích cực nhận thức, nâng cao hứng thú học tập, góp phần nâng cao hiệu quả dạy học môn GDH - môn học có ý nghĩa quan trọng trong đào tạo giáo viên ở các trường sư phạm hiện nay.

2. Môn Giáo dục học trong trường sư phạm và trong chương trình đào tạo SV ngành Giáo dục mầm non ở Trường Đại học Hồng Đức

2.1. Môn Giáo dục học trong trường sư phạm

Trong các trường sư phạm - nơi đào tạo giáo viên tương lai, GDH là môn khoa học nghiệp vụ sư phạm, nhằm trang bị cho SV hệ thống những kiến thức cơ bản, hiện đại cùng những kỹ năng trong hoạt động giáo dục; hình thành thái độ, tình cảm nghề nghiệp và định hướng rèn luyện phẩm chất, nhân cách của người giáo viên phù hợp với yêu cầu của xã hội.

Nếu như các môn khoa học cơ bản, chuyên ngành trang bị cho SV sư phạm hệ thống tri thức khoa học cần thiết, nâng cao trình độ chuyên môn thì những kiến

* TS, Trường Đại học Hồng Đức

thức của môn GDH lại cung cấp cho SV sư phạm những kỹ năng, nghệ thuật để tổ chức quá trình nhận thức của người học và tiến hành các hoạt động giáo dục khác trong nhà trường. Tuy nhiên, có thể thấy rằng, nội dung GDH có những đặc thù riêng so với các môn khoa học cơ bản khác như kiến thức lí luận nhiều, yêu cầu SV biết vận dụng các kiến thức lí luận để giải quyết vấn đề trong thực tiễn giáo dục cũng như tính cập nhật giữa nội dung môn học với thực tiễn giáo dục cao. Vì vậy, có thể nhận thấy việc giảng dạy môn GDH trong trường sư phạm có vai trò quan trọng đối với việc hình thành và phát triển kỹ năng sư phạm cho SV.

2.2. Môn Giáo dục học trong chương trình đào tạo SV ngành Giáo dục mầm non ở Trường Đại học Hồng Đức

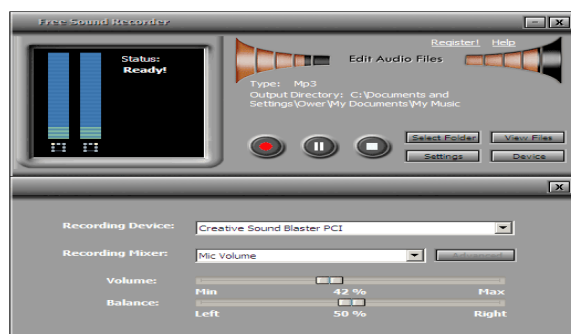
Theo quyết định số 620/QĐ-ĐHHĐ ngày 15-6-2009 của Hiệu trưởng Trường Đại học Hồng Đức [1], trong chương trình giáo dục đại học, ngành GDMN gồm 132 tín chỉ (chưa kể nội dung về giáo dục thể chất và giáo dục quốc phòng). Chương trình đào tạo được chia thành 2 phần: Phần kiến thức Giáo dục đại cương gồm 50 tín chỉ. Phần kiến

thức giáo dục chuyên nghiệp gồm 82 tín chỉ. Ở phần kiến thức Giáo dục đại cương, có học phần *GDH đại cương* gồm 2 tín chỉ. Ở phần kiến thức giáo dục chuyên nghiệp có học phần *GDH mầm non và giáo dục gia đình*, gồm 4 tín chỉ. Vì vậy, có thể thấy, môn GDH có vị trí và vai trò quan trọng trong đào tạo SV ngành GDMN. Vì vậy, chất lượng dạy và học môn GDH có ảnh hưởng quan trọng đến chất lượng đào tạo SV của khoa Sư phạm mầm non, Trường Đại học Hồng Đức.

3. Ứng dụng một số phần mềm trong dạy học môn Giáo dục học cho SV ngành Giáo dục mầm non

3.1. Phần mềm Free Record Sound

Free Sound Recorder sẽ ghi âm trực tiếp tất cả mọi âm thanh phát ra từ card tiếng của bạn và ghi chúng lại dưới dạng file audio MP3, WMA hoặc WAV. Phần mềm này rất tốt khi dùng để ghi âm giọng nói, bản nhạc hay các loại âm thanh khác thông qua card tiếng. Nó hỗ trợ cả nguồn âm từ microphone, streaming audio từ internet, các thiết bị ngoại vi (như CD, LP, máy cassette, đường điện thoại...). [2]

Hình 1. Giao diện phần mềm Free Record Sound

Giảng viên có thể sử dụng phần mềm này để thu âm giọng nói của mình, minh họa, hỗ trợ cho bài giảng.

Ví dụ: Khi dạy nội dung *Nguyên tắc đảm bảo thống nhất giữa học đi đôi với hành, lí luận gắn với thực tiễn, nhà trường gắn với đời sống, xã hội* (nội dung: *Các nguyên tắc dạy học, học phần GDH đại cương*), giảng viên đã sử dụng phần mềm Free Record Sound thu âm giọng đọc của

mình để khái quát quan điểm về nguyên tắc dạy học này của các nhà giáo dục nổi tiếng. Điều này tạo nên điểm nhấn trong giờ học và tạo hứng thú cho SV. Tuy nhiên, giảng viên cần tích cực rèn luyện ngôn ngữ sư phạm để có thể có những file âm thanh đảm bảo yêu cầu chất lượng và nghệ thuật, tác động tích cực đến tư duy và xúc cảm của SV (xem hình 1, 2 và 3).

	<ul style="list-style-type: none"> • Thực ra, học đi đôi với hành không phải là một chủ trương hoàn toàn mới, nhưng ở J. Dewey, nó được xây dựng dựa trên một quan niệm độc đáo. Nếu như trước đây, người ta quan niệm giáo dục như là quá trình truyền đạt kiến thức và kinh nghiệm, hoặc là quá trình “rửa tội” và “thanh lọc” tâm hồn, hoặc nữa, một quá trình khai sáng nhằm giúp con người tự do sử dụng lí trí, thì với J. Dewey, “giáo dục chính là bản thân cuộc sống” (Education is life itself). [5] • Theo J. Dewey, do giáo dục chính là bản thân cuộc sống nên nhà trường không thể tách khỏi hoạt động thực tiễn và kiến thức không thể được áp đặt từ bên ngoài. Cũng do vậy, không thể có một thứ giáo dục chung cho tất cả mọi người. Người thầy phải ý thức rõ và tôn trọng sự khác biệt giữa các học sinh. Giáo dục phải là quá trình của người học, chứ không phải của người dạy. Giáo dục là quá trình mà người học là trung tâm. Nói cách khác, giáo dục phải là một quá trình dân chủ sâu sắc. [5]
--	---

Hình 2. Minh họa nội dung để thu âm bằng phần mềm Free Record Sound

Triết lý giáo dục hành động của Chu Văn An còn được thể hiện rõ trong phương châm *dạy học luôn gắn liền với thực tiễn đời sống của nhân dân*. Ông dạy học trò phải biết kính yêu người dân lao động, có trách nhiệm chăm lo đến đời sống của họ. Tương truyền, trong khi dạy học ở Trường Huỳnh Cung, gặp phải năm trời đại hạn, Thầy Chu nói với một học trò (sau này ông mới biết là Thủy thần) đem tài năng cầu trời làm mưa để cứu dân. Người học trò ấy đã hi sinh thân mình, vẩy mực lên trời cầu mưa cứu dân qua khỏi đại hạn đói khát. Tuy câu chuyện có tính chất huyền hoặc nhưng nó cũng cho chúng ta thấy sự lưu truyền về cách dạy học gắn với thực tế đời sống của tiên triết Chu Văn An.

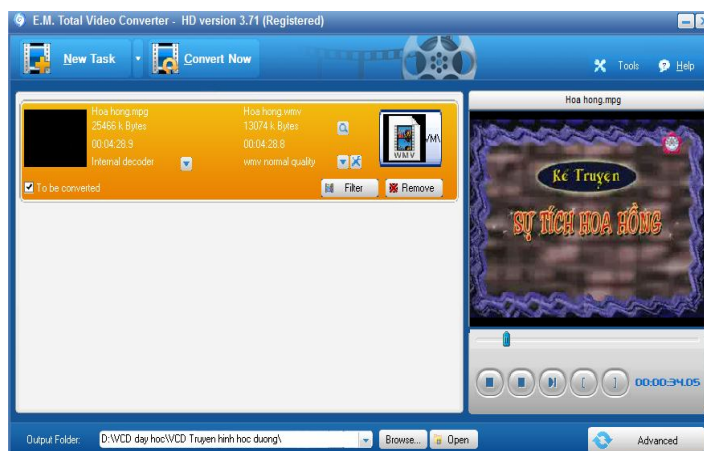
Hình 3. Minh họa nội dung để thu âm bằng phần mềm Free Record Sound

3.2. Phần mềm Total Video convert

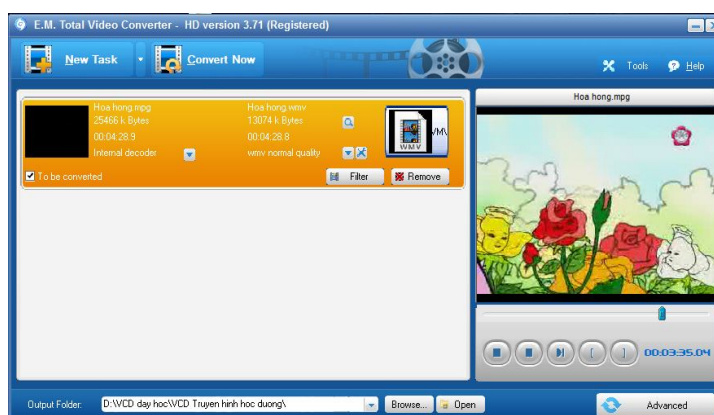
EM Total Video Converter là một phần của phần mềm chuyển đổi cực kì mạnh mẽ và đầy đủ các tính năng, hỗ trợ hầu hết tất cả các định dạng video và âm thanh [2]. Trong dạy học, phần mềm này có thể giúp giảng viên lựa chọn, xử lý các file âm thanh, video để nâng cao chất lượng thông tin trong dạy học. Cụ thể, phần mềm này có tính năng cắt các đoạn phim, đoạn âm thanh theo mục đích sử dụng của giảng viên, đảm bảo thời gian và tiến trình dạy học. Vì vậy, sử dụng

phần mềm Total Video Converter để cắt video, âm thanh thành các đoạn ngắn để làm tư liệu dạy học, tạo tình huống dạy học.

Ví dụ: Khi dạy nội dung *Nhiệm vụ giáo dục đạo đức (phần: Các nhiệm vụ giáo dục của nhà trường, học phần GDH đại cương)*, giảng viên đã sử dụng phần mềm Total Video convert để cắt các phần giới thiệu và phần cuối của Video *Sự tích hoa hồng*. Mục đích của giảng viên: tiết kiệm thời gian và tạo tình huống để SV giải quyết vấn đề (xem hình 4 và 5).

Hình 4. Giao diện của phần mềm Total Video Converter

Hình 5. Giao diện của phần mềm Total Video Converter

Ngoài ra, phần mềm này còn cho phép chúng ta bóc, tách từng đoạn âm thanh ra khỏi video, và ngược lại, tách video ra khỏi âm thanh để làm tư liệu cho mục đích giảng dạy. Sau khi cắt, tách các đoạn âm thanh, video theo mục đích sử dụng, chúng ta sử dụng kỹ thuật chèn âm thanh, chèn phim trong phần mềm Powerpoint, Violet để tạo nên tư liệu dạy học sinh động, nghệ thuật và hấp dẫn đối với SV.

3.3. Phần mềm Windows Movie Maker 2.6

Windows Movie Maker 2.6 là phần

mềm dựng video có sẵn trên Windows XP. Movie Maker 2.6 cũng đủ mạnh để tạo những video chất lượng, mặc dù chưa thể dựng được những bộ phim chuyên nghiệp, xuất ra những file HD [2]. Tuy nhiên, trong dạy học GDH, sử dụng phần mềm này cũng đủ giúp cho giảng viên thiết kế các video dạy học đơn giản nhưng vẫn tạo được môi trường học tập hiện đại và kích thích hứng thú học tập của SV.

- **Xây dựng video từ các hình ảnh**

Giảng viên có thể sử dụng các hình ảnh sẵn có trên internet hoặc hình ảnh

chụp từ máy ảnh để xây dựng các video làm tư liệu dạy học, lồng tiếng để thuyết minh, lồng nhạc nền để tăng xúc cảm cho SV trong quá trình tiếp nhận và xử lý thông tin, kiến thức.

Ví dụ: Khi dạy nội dung *Mục tiêu giáo dục mầm non* (phần: *Mục đích giáo dục và Hệ thống giáo dục quốc dân*, học phần *GDH đại cương*), giảng viên đã tải về một số hình ảnh về hoạt động chăm

sóc và giáo dục ở trường mầm non, sử dụng phần mềm Windows Movie Maker 2.6 để xây dựng video, viết lời thuyết minh cho các hình ảnh, thu âm bằng phần mềm Soud Record và chèn vào Video, tạo nên một đoạn tư liệu dạy học sinh động, hấp dẫn, tích hợp đa phương tiện, nâng cao chú ý và hứng thú cho SV (xem hình 6 và 7).

Hình 6. Giao diện của Windows Movie Maker 2.6

Hình 7. Video được thiết kế từ phần mềm Windows Movie Maker 2.6

4. Vai trò của việc ứng dụng một số phần mềm trong dạy học môn Giáo dục học ở trường sư phạm

4.1. Hình thành, phát triển kỹ năng phát hiện và giải quyết vấn đề

Dạy học hiện đại không chỉ giúp người học lĩnh hội tri thức khoa học một cách hiệu quả, vững chắc mà bên cạnh đó còn giúp người học phát triển tư duy và hình thành kỹ năng phát hiện, giải quyết vấn đề. Nhờ ứng dụng của một số phần mềm, các nhiệm vụ nhận thức, các vấn đề học tập đã được giảng viên mã hóa và mô phỏng thông qua các tư liệu, tình huống dạy học. Thông qua sự tương tác với các tình huống dạy học (do giảng viên xây dựng), SV phát hiện các vấn đề học tập nhanh chóng và chính xác. Từ đó, giúp SV giải quyết các vấn đề học tập một cách hiệu quả. Quá trình này nếu được thực hiện thường xuyên và thuận lợi thì sẽ tạo cơ sở để hình thành kỹ năng phát hiện và giải quyết vấn đề cho SV.

4.2. Hình thành cho SV xúc cảm và thái độ tích cực học tập

Các nhiệm vụ nhận thức cần được giảng viên mô phỏng và thiết kế đảm bảo tính khoa học, sáng tạo và nghệ thuật. Trong học tập, người học lĩnh hội kiến thức không chỉ thông qua trí óc mà còn phải thấm thấu bằng trái tim và cảm xúc. Điều đó, đòi hỏi nghệ thuật sư phạm của mỗi giảng viên trong dạy học, cần phải sử dụng và khai thác các kênh thông tin như: nghe, nhìn... để tác động đến các giác quan của người học. Hơn nữa, phải có kỹ năng thiết kế các nội dung thông tin đó gắn với đặc điểm tâm sinh lý lứa tuổi, gắn với các vấn đề xã hội, dễ tác động

đến thái độ và xúc cảm của người học. Những yêu cầu này sẽ dễ dàng thực hiện được nếu giảng viên vững về chuyên môn, am hiểu và có kỹ năng ứng dụng công nghệ thông tin trong dạy học.

4.3. Hình thành và phát triển một số kỹ năng sư phạm cho SV

Việc ứng dụng tính năng của một số phần mềm trong dạy học đã giúp cho quá trình tiếp cận thông tin, giải quyết vấn đề học tập của SV trở nên khoa học và sáng tạo, tạo môi trường, điều kiện thuận lợi để SV học tập, biết vận dụng kinh nghiệm, kỹ năng ứng dụng phần mềm trong dạy học của giảng viên để rèn luyện, phát triển một số kỹ năng sư phạm cần thiết. Chẳng hạn, SV tập thu âm các bài thuyết trình, kể chuyện... (phát triển năng lực ngôn ngữ); tập xây dựng các câu hỏi, vấn đề học tập dựa trên các video, clip liên quan đến nội dung học tập (phát triển kỹ năng thiết kế câu hỏi, kỹ năng sử dụng hệ thống câu hỏi...).

4.4. Nâng cao kết quả học tập của SV

Việc sử dụng các tính năng của phần mềm trong dạy học sẽ giúp giảng viên tích hợp kênh thông tin đa dạng, phong phú. Các nhiệm vụ nhận thức được giảng viên mã hóa và chuyển tải thông qua việc xây dựng và sử dụng các tư liệu dạy học (âm thanh, video...). Bên cạnh đó, với môi trường học tập hiện đại và giàu xúc cảm thì sẽ tác động mạnh mẽ đến sự hứng thú, chú ý và tư duy của SV. Với những ứng dụng của công nghệ thông tin nói chung, các phần mềm dạy học nói riêng và đặc biệt là năng lực sư phạm và thái độ, trách nhiệm cao đối với nghề nghiệp, sẽ giúp cho việc tổ chức

quá trình dạy học ở trường đại học có chất lượng và hiệu quả.

5. Kết luận

Việc ứng dụng công nghệ thông tin nói chung, hay ứng dụng một số phần mềm nói riêng trong dạy học môn GDH cho SV ngành GDMN là một trong những biện pháp nhằm đổi mới phương pháp dạy học đại học, góp phần xây dựng môi trường học tập hiện đại. Để có nhiều hơn nữa những giờ học ứng dụng công

nghệ thông tin và phần mềm dạy học thì đòi hỏi mỗi giảng viên phải tích cực, mạnh dạn khai thác và ứng dụng hợp lý tính năng của các phần mềm trong dạy học, có trách nhiệm với lao động sư phạm. Bên cạnh đó cần có sự quan tâm, động viên của các nhà quản lý và sự ủng hộ của đồng nghiệp để nâng cao tính ứng dụng nghề nghiệp của môn học, góp phần nâng cao chất lượng môn GDH trong các trường sư phạm hiện nay.

TÀI LIỆU THAM KHẢO

1. Trường Đại học Hồng Đức 92009), *Quyết định số 620/QĐ – ĐHHD ngày 15-6-2009 về Chương trình Giáo dục đại học, ngành Giáo dục mầm non.*
2. <http://www.taiphanmem.org/download-free-sound-recorder-tien-ich-ghi-am-mien-phi.html>
3. <http://bam.vn/threads/download-tai-total-video-converter-3-71-full-crack-key-mf-moi-nhat.1500/>.
4. <http://www.tech24.vn/software/Windows-Movie-Maker-26-i10959.html>
5. <http://tiasang.com.vn/Default.aspx?tabid=71 &News=1999&CategoryID=12>

(Ngày Tòa soạn nhận được bài: 13-3-2014; ngày phản biện đánh giá: 17-3-2014;
ngày chấp nhận đăng: 07-4-2014)